

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 06.09.2024

Vår ref.: 202205147-44 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler:

Inger Anette Sandvand Dahlen
22 95 92 82 el. iasd@nve.no

Oversendelse av klager til Energidepartementet – konsesjonsendringer og søknad om samtykke til ekspropriasjon. 420 kV kraftledning Åfjord–Snilldal

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak av 28.06.2024 om avslag på søknad om ekspropriasjonstillatelse for ny 420 kV kraftledning Åfjord–Snilldal, er påklaget av Statnett. I tillegg har NVE mottatt klage fra Fosen naturvernforening som klager på de konsesjonsgitte endringene som NVE ga tillatelse til i vedtak av 28.06.2024.

På bakgrunn av klagen fra Statnett fant NVE grunnlag for å delvis omgjøre vårt vedtak om avslag på søknad om samtykke til ekspropriasjon 27.11.2024. Dette omgjøringsvedtaket ble påklaget av to grunneiere.

Vi kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 28.06.2024 når det gjelder avslag på samtykke til ekspropriasjon av rettigheter fra reindriften i området og tillatelse til konsesjonsgitte endringer. Klagen fra Statnett og Fosen Naturvernforening på disse punktene oversendes derfor til Energidepartementet (ED) for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Videre kan vi ikke se at klagen på vårt omgjøringsvedtak av 27.11.2024 om å gi samtykke til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter fra berørte grunneiere og rettighetshavere, bortsett fra overfor reindriften, gir grunnlag for å endre vårt vedtak. Klagen fra to grunneiere oversendes derfor til Energidepartementet (ED) for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Innhold

Oversendelse av klager til Energidepartementet – konsesjonsendringer og søknad om samtykke til ekspropriasjon. 420 kV kraftledning Åfjord–Snilldal	1
1. Bakgrunn - Endringsøknad for 420 kV Åfjord–Snilldal og søknad om ekspropriasjonstillatelse	3
2. Klage på konsesjonsvedtaket av 28.06.2024 – Fosen Naturvernforening	3
Klage fra Fosen Naturvernforening	3
Statnetts kommentar til klage fra Fosen Naturvernforening	4
NVEs vurdering av klage fra Fosen Naturvernforening	4
3. Klage på avslag på søknad om ekspropriasjon av 28.06.2024 – Statnett	4
Klage fra Statnett	4
NVEs vurdering av Statnetts klage	5
4. Klage på omgjøringsvedtak av 27.11.2024 – samtykke til ekspropriasjon grunneiere og rettighetshavere bortsett fra reindriften	9
Klage fra to grunneiere	9
Statnetts kommentar til innkomne klager	10
NVEs vurdering av klagene	10
5. Oppsummering	12
Vedtak om endringer i anleggskonsesjonen	12
Avslag på samtykke til ekspropriasjon overfor reindriften	12
Vedtak om samtykke til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter overfor berørte grunneiere og rettighetshavere bortsett fra reindriften	12
6. Konklusjon	12

1. Bakgrunn - Endringsøknad for 420 kV Åfjord–Snilldal og søknad om ekspropriasjonstillatelse

Kraftledningen Åfjord–Snilldal er en del av prosjektet Namsos–Roan–Storheia–Snillfjord–Trollheim som har som formål å bedre forsynings sikkerheten og øke overføringskapasiteten i transmisjonsnettet gjennom Midt-Norge. Statnett ble meddelt anleggskonsesjon etter energiloven for hele strekningen i vedtak av 26.08.2013. Statnett fikk samtidig også ekspropriasjonstillatelse for hele strekningen. Ekspropriasjonstillatelsen for strekningen Åfjord–Snilldal har imidlertid bortfalt, ettersom Statnett ikke har begjært skjønn for strekningen innen ett års fristen i oreigningslova § 16.

Statnett søkte 11.10.2022 om konsesjonspliktige endringer i den gitte anleggskonsesjonen, og om nytt samtykke til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for delstrekningen Åfjord–Snilldal.

I vedtak av 28.06.2024 ga NVE tillatelse til omsøkte endringer for delstrekningen Åfjord–Snilldal. Statnett fikk tillatelse til følgende endringer:

- Flytting av en reaktor fra Aunfjæra muffeanlegg til Snilldal transformatorstasjon.
- Flytting av en reaktor fra Aunfjæra muffeanlegg til Åfjord transformatorstasjon.
- Justert løsning for Aunfjæra muffeanlegg.
- Justert løsning for Selvneset muffeanlegg.
- En traséjustering ved Nordelva i Indre Fosen kommune
- En traséjustering i Kallurdalen i Orkland kommune
- Utvidelse av eksisterende massedeponi ved Åfjord transformatorstasjon med 1,5 dekar
- Nye massedeponi ved Aunfjæra på totalt inntil 10,5 dekar.

NVE avsto i samme vedtak av 28.06.2024 Statnetts søknad om ekspropriasjonstillatelse for grunn og rettigheter som er nødvendige for bygging og drift av ny 420 kV kraftledning Åfjord–Snilldal i Trøndelag. NVE mente at fordelene for samfunnet ikke var tvilløst større enn de ulempene som inngrepet ville innebære for berørte grunneiere og rettighetshavere. Vilkaorene for å gi ekspropriasjonstillatelse var derfor etter NVEs vurdering, ikke oppfylt, jf. oreigningslova § 2 annet ledd om at ekspropriasjonsinngrepet uten tvil må være til mer gagn enn skade.

2. Klage på konsesjonsvedtaket av 28.06.2024 – Fosen Naturvernforening

Klage fra Fosen Naturvernforening

Fosen Naturvernforening klaget i brev av 30.06.2024 på NVEs vedtak om å gi tillatelse til omsøkte endringer i anleggskonsesjonen for bygging og drift av ny 420 kV kraftledning Åfjord–Snilldal. Foreningen mener at det nå er viktigere enn før, å ivareta den gjenværende naturen. De viser i denne sammenheng til at Norge har ratifisert Naturavtalen, at dette betyr at det bør vises ytterligere forsiktighet med tanke på nedbygging av natur. Videre viser de til at det er viktig å stanse tapet av biologisk mangfold. Fosen Naturvernforening

mener at utbyggingen også strider mot naturmangfoldlovens prinsipper om føre-var og samlet belastning. I klagen vises det til at kraftledningen vil gi negative virkninger i form av synlighet, arealbeslag og støy. I tillegg viser Fosen Naturvernforening til at kraftledningen vil berøre viktige områder for elg, hjort og gråspett, og viktige turområder. I klagen er det også vist til at kraftledningen vil ha negative virkninger for reindriften i området. Fosen Naturvernforening mener på dette grunnlag at konsesjonssøknaden om endringer i anleggskonsesjonen bør avslås.

Statnetts kommentar til klage fra Fosen Naturvernforening

Klagene er i henhold til forvaltningsloven § 33 sendt Statnett til uttalelse i e-post av 15.10.24. Statnett kommenterte klagen i e-post av 25.10.24.

Statnett skriver i sin kommentar til klagen at de ikke kan se at klagen omtaler de konsesjonsgitte traséjusteringene eller flytting av reaktorer fra Aunfjæra til hhv. Snilldal og Åfjord transformatorstasjoner.

NVEs vurdering av klage fra Fosen Naturvernforening

NVE skal avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt. Klagen er rettidige, og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI. NVE har følgelig forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til ED for endelig avgjørelse.

NVE kommenterer nye anførsler som ikke er vurdert tidligere og derfor bør utdypes nærmere. For øvrig viser NVE til vårt vedtak av 28.06.2024 (NVE ref. 202205147-35), og notatet bakgrunn for vedtak (NVE ref. 202205147-38).

Konsesjonspliktige endringer i anleggskonsesjonen

NVE kan ikke se at det i klagen fra Fosen naturvernforening fremkommer nye momenter som ikke allerede er vurdert i vedtaket om endringer i anleggskonsesjon. Videre er en rekke av klagegrunnene rettet mot forhold som er vurdert og tatt stilling til i det opprinnelige vedtaket om anleggskonsesjon til kraftledningen fra 2013. NVE peker på at det kun er endringene i gitte anleggskonsesjon som det i denne omgang er klagerett på. For øvrig står anleggskonsesjonen fra 2013 ved lag.

Vi mener derfor at klagen fra Fosen Naturvernforening ikke gir grunnlag for å gjøre noen endringer i vårt vedtak om tillatelse til nærmere angitte endringer i anleggskonsesjonen for bygging og drift av ny 420 kV kraftledning Åfjord–Snilldal.

3. Klage på avslag på søknad om ekspropriasjon av 28.06.2024 – Statnett

Klage fra Statnett

Statnett har i brev av 29.08.2024 klaget på vedtaket om avslag på søknad om samtykke til ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter fra berørte grunneiere og

rettighetshavere langs kraftledningen Åfjord–Snilldal. Statnett mener at NVEs vedtak inneholder både materielle feil og saksbehandlingsfeil.

Statnett viser til at kraftledningen vil berøre ca. 220 grunneiere, i tillegg til reindriften til Sør-Fosen sijte. Statnett mener at det ikke vil være mulig å erverve nødvendig grunn og rettigheter fra et så høyt antall berørte parter uten en ekspropriasjonstillatelse. I realiteten innebærer avslaget etter Statnetts syn at prosjektet ikke vil la seg gjennomføre. Denne delen av Statnetts klage, som retter seg mot avslag på ekspropriasjonstillatelse overfor berørte grunneiere og rettighetshavere bortsett fra reindriften, er imøtekommet i NVEs omgjøringsvedtak av 27.1.2008 (NVE ref. 202205147-46) og oppsummeres derfor ikke videre ikke videre i denne klageoversendelsen.

Statnett viser til at NVEs avslag på søknad om ekspropriasjonstillatelse av hensyn til reindriften bygger på den generelle forskningen knyttet til kraftledningers påvirkning på reinens arealbruk og på de konkrete virkningene for Sør-Fosen sijte. Statnett skriver i klagen at de ikke kan se at det er grunnlag i den foreliggende forskningen for NVEs konklusjon i avslaget. Klager peker videre på at det ikke er tilstrekkelig for å avslå en søknad om ekspropriasjon at en arbeidsoperasjon, for eksempel samling av reinen, vil bli mer krevende. Statnett mener at et eventuelt merarbeid knyttet til samling vil ligge innenfor tilpasningsplikten til reindriften.

Statnett viser også i klagen til skjønnspraksis for fastsettelse av ekspropriasjonserstatning i kraftledningssaker. Domstolene har behandlet spørsmålet om kraftledningers påvirkning på rein i en rekke saker. Statnett viser særlig til Frostating lagmannsretts overskjønn for Namsos–Åfjord. Klager kan ikke se at det er grunnlag for å komme til en annen konklusjon for strekningen Åfjord–Snilldal. Statnett mener på dette grunnlag at NVE tar feil både med hensyn til virkningene av kraftledningen for Sør-Fosen sijte, og den materielle terskelen som er lagt til grunn.

I avslaget har NVE vist til at Sør-Fosen sijte planlegger å bruke området rundt kraftledningen til oppsamling for transport av rein til tilleggsbeiter. Statnett kan ikke se at det fremkommer noen dokumentasjon knyttet til planene for det nevnte oppsamlingsområdet, verken i protokollen fra konsultasjonen eller i NVEs vedtak. Klager anfører at de ikke har hatt anledning til å kommentere eller stille spørsmål til dette før NVE traff vedtaket. De mener at manglende kontradiksjon i seg selv utgjør en saksbehandlingsfeil.

Statnett anfører at dersom terskelen i NVEs avslag på ekspropriasjonstillatelse skal legges til grunn i andre kraftledningssaker, mener Statnett at det vil bli krevende å etablere mange av de energiprojektene som er planlagt i årene fremover.

NVEs vurdering av Statnetts klage

NVE skal avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt. NVE har på forespørsel fra Statnett gitt utsatt klagefrist til 31.08.2024. Klagen er følgelig rettidig.

Klagen tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI. NVE har følgelig forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til ED for endelig avgjørelse. NVE kommenterer nye forhold som klager anfører og som ikke tidligere er vurdert og forhold som bør utdypes nærmere.

For øvrig viser NVE til vårt vedtak av 28.06.2024 (NVE ref. 202205147-35, og notatet bakgrunn for vedtak (NVE ref. 202205147-38), og til vedtak av 27.11.2024 (NVE ref. 202205147-46).

Vedtaket om delvis omgjøring – Samtykke til ekspropriasjon overfor berørte grunneiere og rettighetshavere bortsett fra reindriften

NVE gjorde i forbindelse med klagen fra Statnett en ny vurdering av Statnetts søknad om samtykke til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter.

I omgjøringsvedtak av 27.11.2024 ga vi Statnett medhold i den delen av klagen som gjaldt grunneiere og andre rettighetshavere enn reindrift som berøres av anlegget. NVE omgjorde derfor delvis avslaget av 28. juni 2024, og ga samtykke til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter fra berørte grunneiere og rettighetshavere bortsett fra reindriften.

Anførselene i Statnetts klage som retter seg mot avslaget på ekspropriasjonstillatelse overfor berørte grunneiere og rettighetshavere bortsett fra reindriften, er imøtekommet ved NVEs omgjøringsvedtak av 27.11.2024 og er ikke lenger relevante. NVE kommenterer derfor ikke nærmere klageanførselene som retter seg mot ekspropriasjon fra berørte grunneiere og rettighetshavere bortsett fra reindriften. NVE viser til nærmere begrunnelse i omgjøringsvedtaket av 27.11.2024.

NVE opprettholdt avslag på søknad om samtykke til ekspropriasjon av rettigheter til reindriften i Sør-Fosen sijte

NVE opprettholdt i vedtak av 27.11.2024 avslag på søknad om samtykke til ekspropriasjon for de deler av tiltaket som berører reindrift og Sør-Fosen sijte, med bakgrunn i begrunnelsen gitt i vårt vedtak av 28.06.2024.

Avslaget på søknaden om samtykke til ekspropriasjon ovenfor reindriften er begrunnet bl.a. i at NVE mener at virkningene for reindriften av tiltaket i denne konkrete saken, ikke oppfyller kravet om at et tiltak må være tvilløst mer til gagn for samfunnet enn til skade for ekspropriaten for at samtykke til ekspropriasjon skal kunne gis, jf. ekspropriasjonsloven § 2, annet ledd. NVE la i vurderingen vekt på allerede negative virkninger for reindriften fra andre eksisterende inngrep.

Statnett skriver i sin klage at NVE tar feil med hensyn til virkninger av kraftledningen for det berørte distriktet, samt er uenige i den materielle terskelen som er lagt til grunn. NVE konstaterer at forskningen per i dag viser at kraftledninger kan påvirke reinens arealbruk i anleggsfasen, men at virkningene i driftsfasen generelt sett er små. Samtidig viser forskningen at det er noe usikkerhet i reinens arealbruk nær kraftledninger i driftsfasen knyttet til topografi, hvilket funksjonsområde som berøres, og hvor lenge det er siden ledningen ble bygd. . For å ta høyde for reindriftsutøveres egne erfaringer, og at det er en viss usikkerhet knyttet til forskningsresultatene, legger NVE i våre vurderinger til grunn at kraftledninger i visse tilfeller kan bidra til at arealer nær kraftledningstraseer brukes noe mindre.

I våre vurderinger legger vi også til grunn at virkninger av arealinngrep må vurderes ut fra reindriftas samlede tilgang til og bruk av arealene. Dersom et areal som allerede er begrenset, redusert eller et funksjonsområde med høy verdi reduseres, vil dette påvirke reindrifta mer enn reduksjon i øvrige områder.

I NVEs vurdering av samlede virkninger av tiltaket, opprettholder vi vår vektlegging av at ledningen skal gå gjennom et vinterbeiteområde, som er svært begrenset for Sør-Fosen sijte. Videre har NVE vektlagt at Sør-Fosen sijte er en liten enhet som vil ha utfordringer med å håndtere eventuelle driftsulemper og merarbeid. Den nye ledningen forventes å medføre negative virkninger for oppsamling av rein for kjøring til erstatningsbeiter, og hensikten med tilleggsbeitene som er identifisert kan falle bort. NVE viser i denne sammenheng til Fosen-saken, og etterfølgende avtaler med reindriften på Fosen.

NVE opprettholder etter dette våre vurderinger av virkninger for reindriften, og viser til vårt vedtak og bakgrunn for vedtak av 28.6.2024.

Statnett anfører i sin klage at de mener det har vært manglende kontradiksjon i saken. De viser blant annet til at NVE i avslaget har lagt vekt på informasjon som har kommet frem i konsultasjonsprosessen med reindriften i området, og at disse opplysningene ikke har vært forelagt for Statnett til kommentering. Klager mener at dette bryter med kontradiksjonsprinsippet.

NVE viser til at kravet om å sikre kontradiksjon i forbindelse med saksforberedelsen følger av forvaltningsloven § 17 annet ledd. NVE ivaretar hensynet til kontradiksjon blant annet ved å oversende høringsinnspill til søker for kommentering før vi treffer vedtak i en konsesjonssak.

NVE oppfatter klagen slik at denne anførselen særlig retter seg mot opplysninger om aktuelle oppsamlingsområder for rein i forbindelse med kjøring til tilleggsbeite for Sør-Fosen sijte som har kommet frem under konsultasjon med reindriften og fremgår av protokollen fra konsultasjonen.

Hvis NVE på bakgrunn av informasjon som er fremkommet under konsultasjoner, vurderer å stille spesielle vilkår eller pålegge en søker tyngende krav, vil vi forelegge dette til søker før vi fatter avgjørelse. Det vil være viktig for NVE å blant annet få innspill fra søker på

kostnadene og tekniske aspekter ved mulige vilkår som har basis i informasjon som har kommet frem i konsultasjoner, før vi stiller dem.

NVE bemerker at det er alminnelig kjent at det i etterkant av Fosen-dommen har vært en meklingsprosess, hvor spørsmålet om arealer til tilleggsbeite for Sør-Fosen sijte har vært et sentralt tema. Videre er det alminnelig kjent at riksvei 715 går gjennom reinbeitedistriktet, og vil være aktuell for transport av reinsdyr til et slikt tilleggsbeite. NVE mener derfor det er naturlig å legge til grunn at en oppsamlingsplass for reinen må være nær denne riksveien.

NVE mener derfor at informasjonen som kom frem under konsultasjon ikke kan sies å være helt ny og ukjent for Statnett. NVE mener derfor at kontradiksjon er ivarettatt i denne saken. NVE vurderte det på denne bakgrunn slik at informasjonen som fremkom i konsultasjonen med det berørte reinbeitedistriktet ikke hadde avgjørende betydning for vedtaket og dermed ikke var av en slik karakter at det var nødvendig med foreleggelse for å sikre at saken var tilstrekkelig opplyst før vedtak ble truffet i saken, jf. forvaltningsloven § 17 annet ledd bokstav c).

Plikten til å tilpasse igangværende virksomhet til nye samfunnsnyttige tiltak, bygger på alminnelige ekspropriasjonsrettslige prinsipper. NVE mener imidlertid at dette er en del av vurderingene i erstatningsutmålingen heller enn i vurderingen av om det er grunnlag for å gi tillatelse til ekspropriasjon.

Oreigningslova § 12 annet ledd første punktum, oppfordrer til at tiltakshavere avklarer nødvendig grunn og rettigheter gjennom minnelige avtaler. I forskrift til oreigningslova¹ punkt 1) er det presisert at det i alminnelighet bør være gjort forsøk på å komme til en minnelig ordning «før samtykke til eiendomsinngrep blir søkt, og før spørsmålet om inngrep for statens rekning blir tatt opp.» NVE er enig i at dette ikke betyr at det er noen ubetinget plikt til å komme til enighet ved inngåelse av minnelige avtaler om avståelse av grunn og rettigheter før det søkes om samtykke til ekspropriasjon.

NVE fastholder imidlertid vårt syn fra vedtaket av 28.06.2024 om at vi mener Statnett ikke i tilstrekkelig grad har forsøkt å komme til enighet med berørt reindrift i området i denne saken.

NVE kan ikke se at vedtaket om avslag på tillatelse til ekspropriasjon overfor reindriften til nødvendige arealer og rettigheter i forbindelse med denne kraftledningen, vil gjøre det umulig å gjennomføre prosjektet. Alternativet til en tillatelse til ekspropriasjon er inngåelse av minnelige avtaler. NVE viser til at søknad om konsesjon etter energiloven og søknad om tillatelse til ekspropriasjon behandles etter to ulike regelverk, og at det ikke er noe krav om parallell behandling av disse to søknadene i forvaltningen. Som redegjort for i innledningen, traff NVE samtidig vedtak både om konsesjon og ekspropriasjon for prosjektet i 2013. Ved vurderingen av den nye søknaden om ekspropriasjonstillatelse, må det etter NVEs syn gjøres en vurdering basert på kunnskapsgrunnlaget slik det er i dag. Vurderingsgrunnlaget er derfor ikke det samme i dag som det var tilbake i 2013. Den

¹ Forskrift i medhold av oreigningslova (FOR-1960-06-02-4)

tidligere gitte ekspropriasjonstillatelsen falt bort på grunn av manglende begjæring av skjønn fra Statnetts side innen den absolutte ettårsfristen i ekspropriasjonsloven.

NVE erfarer at det i flere saker som gjelder arealbruk, er et høyere konfliktnivå nå enn tidligere. I tillegg har det de senere årene blitt avgjort saker knyttet til urfolksrettigheter og samiske bruksrettigheter i saker som gjelder arealbruk. NVE viser i denne sammenheng til Fosen-saken som gjaldt spørsmål om gyldigheten av konsesjons- og ekspropriasjonsvedtak for to vindkraftverk opp mot reinbeitedistriktenes rett til kulturutøvelse etter SP art. 27.² Etter NVEs syn medfører disse endringene et behov for, i større grad enn tidligere, å forsøke å komme til minnelige avtaler før tiltakshavere søker om ekspropriasjonstillatelse.

NVE er ikke enig i Statnetts anførsel om at avslaget på samtykke til ekspropriasjon innebærer en uhjemlet endring av forvaltningspraksis. Vi peker på at et forvaltningsorgan, innenfor de rammene som regelverket setter, har adgang til å endre praksis, så lenge endringen er saklig begrunnet. I etterkant av klagen fra Statnett har NVE truffet et omgjøringsvedtak som gir Statnett samtykke til ekspropriasjon overfor berørte grunneiere og rettighetshavere bortsett fra reindriften.

NVE opprettholder derfor vårt avslag på samtykke til ekspropriasjon for de deler av tiltaket som berører reindrift og Sør-Fosen sijte, med bakgrunn i begrunnelsen gitt i vårt vedtak av 28.06.2024. Avslag overfor reindriften begrunnes bl.a. i at NVE mener at virkningene for reindriften av tiltaket i denne konkrete saken, sett i sammenheng med allerede negative virkninger for reindriften fra andre eksisterende inngrep, ikke oppfyller kravet om at et samtykke til ekspropriasjon må være tvilløst mer til gagn enn skade. NVE viser i denne sammenheng til konklusjonene i Fosen-saken og etterfølgende avtaler med reindriften på Fosen.

4. Klage på omgjøringsvedtak av 27.11.2024 – samtykke til ekspropriasjon grunneiere og rettighetshavere bortsett fra reindriften

Klage fra to grunneiere

Grunneier av gnr. 140 bnr. 14 i Indre Fosen kommune, Geir Jostein Larsen, har den 18.12.2024 klaget på vedtaket om delvis omgjøring av ekspropriasjonstillatelsen. Klager skriver at han ikke vil akseptere en ekspropriasjon av hans eiendom ved Lauåsvatnet i Fevåg. Han skriver videre at området er et svært kjent friluftsområde, og at det foreligger tillatelse til bygging av hytte på eiendommen ved Lauåsvatnet.

Grunneiere av gnr. 142 bnr. 2 i Indre Fosen kommune, Kåre Westgård og Maria Westgård Fagervold, har 25.12.2024 klaget på vedtaket om delvis omgjøring av ekspropriasjonstillatelsen. Klager mener at ekspropriasjonstillatelsen bør omgjøres og trekkes tilbake. Klager trekker frem at området rundt Frengsheia og ved Frengsvatnet er

² HR-2021-1975

viktig for friluftsliv og naturopplevelser, og er derfor bekymret for naturinngrep i uberørt natur. Klager foreslår at ledningen kan legges som kabel i sjø for å unngå naturinngrep. Videre påpeker klager at området også er reinbeiteområde, og etterspør hvorfor unntaket for ekspropriasjon for reindrift ikke er hensyntatt for dette området.

Planlagt trasé vil gå over et område med ei hytte som klager mener vil bli ubrukelig. Videre påpeker klager at området også har mye gammel verdifull skog som vil påvirkes av kraftledningsgaten. Klager har selv nylig kjøpt en av eiendommene som blir berørt, og skriver at deres ønske om oppstart av husdyrhold vil umuliggjøres dersom ny kraftledning realiseres. Klager er i tillegg bekymret for elektromagnetisk stråling fra ny ledning både for mennesker og dyr.

Statnetts kommentar til innkomne klager

Klagene er i henhold til forvaltningsloven § 33 sendt Statnett til uttalelse i e-post av 15.01.25. Statnett kommenterte klagene i brev av 23.01.25:

Til grunneier Larsens (gnr. 140 bnr. 14) klage

Statnett har søkt om bruksrett på eiendommer som ligger i- og langs kraftledningstraseen. Flere eiendommer vil ikke bli direkte berørt av traseen. Samtidig har Statnett behov for transport til traseen under anleggsarbeid og driftsfase, samt terrengetransport langsmed traseen eller til og fra riggplasser. Eiendommen til Larsen ligger ca. 100 meter nord for kraftledningstrassen ved Lauvåsvatnet. Denne eiendommen vil ikke bli direkte berørt av ny kraftledning, men er inkludert i søknaden om ekspropriasjon ettersom det kan bli behov for transport over eiendommen i forbindelse med bygging og drift av kraftledningen.

Til grunneier Westgård og Fagervolds (gnr. 142 bnr. 2) klage

Statnett skriver i sin kommentar til klagen at de vil forsøke å gjennomføre en så skånsom utbygging som mulig for å unngå unødvendige skader på naturen. Videre kommenterer Statnett at området ved Frengsvatnet ligger utenfor reinbeiteområdet til Fosen reinbeitedistrikt, men at Statnett er innforstått med at reinbeiteområdet ikke er inngjerdet.

Statnett er ikke kjent med at fiske har blitt forringet på grunn av kraftledninger som krysser vann. Når det gjelder opphold ved kraftledning og utfordring mer elektromagnetiske felt skriver Statnett at de omtalte områdene ikke vil være i nærheten av grenseverdier, og viser til informasjon gitt av Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet.

NVEs vurdering av klagene

NVE skal avvise klagene dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt. Klagene er rettidige, og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI. NVE har følgelig forberedt disse klagene i tråd med forvaltningsloven § 33.

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagene begrunnet, alternativt oversende klagene til ED for endelig avgjørelse.

NVE kommenterer nye forhold som klager anfører og som ikke tidligere er vurdert og forhold som bør utdypes nærmere. For øvrig viser NVE til vedtak av 28.06.2024 (NVE ref. 202205147-35, og notatet bakgrunn for vedtak (NVE ref. 202205147-38) og til vedtak av 27.11.2024 (NVE ref. 202205147-46).

Tillatelse til ekspropriasjon ved erverv av nødvendig grunn og rettigheter

NVE viser til at det i tillegg til anleggskonsesjon etter energiloven til en ny 420 kV kraftledning, er nødvendig med avklaringer av forholdet til berørte grunneiere og rettighetshavere. Avklaring vil si erverv av enten bruksrett eller eiendomsrett til nødvendige arealer for bygging og drift av anlegget. En slik avklaring kan enten skje ved inngåelse av minnelige avtaler eller ved å søke om tillatelse til ekspropriasjon.

Ekspropriasjon innebærer en tvangsmessig avståelse av bruksrettigheter eller eiendomsrett mot erstatning. Oreigningslova³ åpner for at det kan gis tillatelse til å ekspropriere nødvendig grunn og andre rettigheter for bygging og drift av ulike typer energianlegg, blant annet kraftledninger, jf. oreigningslova § 2 nr. 19. Ekspropriasjonstillatelse kan bare gis dersom ekspropriasjonsinngrepet uten tvil er mer til gagn enn til skade, jf. oreigningslova § 2 annet ledd.

NVE har vurdert de to klagene som er kommet på omgjøringsvedtaket. Grunneier Larsen (*gnr. 140 bnr. 14*) vil ikke bli direkte berørt av kraftledningen, men Statnett har behov for transport til og fra kraftledningstraseen under bygging og drift av ledningen. Det vil derfor kunne bli behov for transport over Larsens eiendom. Ekspropriasjonsinngrepet vil etter NVEs syn ikke medføre store ulemper for Larsens eiendom. Hoveddelen av transporten vil være i forbindelse med anleggsarbeid, hvor Statnett vil varsle på forhånd.

Grunneier Westgård og Fagervold (*gnr. 142 bnr. 2*) anfører i sin klage at deres eiendom ikke vil kunne benyttes som planlagt, samt bekymring for naturødeleggelser i forbindelse med anleggsarbeid for den nye kraftledningen. NVE viser til vårt vedtak og bakgrunn for vedtak av 28.6.2024 (samt opprinnelig vedtak av 2013) hvor påvirkning på naturmangfold, og de ulemper tiltaket kan få for berørte grunneiere er grundig vurdert.

NVE kan ikke se at det kommer frem forhold i klagene fra grunneierne som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 27.11.2024. NVE har funnet at ekspropriasjonsinngrepet «tvillaust» er mer til gagn enn skade for grunneiere og rettighetshavere bortsett fra reindriften, jf. oreigningslova § 2 annet ledd.

³ Lov om oreigning av fast eiendom (oreigningslova) LOV-1959-10-23-3

5. Oppsummering

Vedtak om endringer i anleggskonsesjonen

NVE mener at Fosen Naturvernforenings klage på vedtaket om tillatelse til endringer i anleggskonsesjonen ikke gir grunnlag for noen endringer eller omgjøring av vårt vedtak av 28.06.2024. NVE opprettholder derfor vårt vedtak om endringer i anleggskonsesjonen.

Avslag på samtykke til ekspropriasjon overfor reindriften

NVE står fast ved vår vurdering om at vilkårene for å gi Statnett tillatelse til samtykke til ekspropriasjon etter oreigningslova § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 overfor reindriften i området ikke er oppfylt i denne saken.

Etter en vurdering av virkningene for berørt reindrift i området av dette ekspropriasjonsinngrepet, har NVE kommet til at fordelene ikke tvilløst overstiger ulempene. Vi viser her til vurderingen av virkninger for reindriften i punktet over, og i vårt vedtak av 28.6.2024 med notatet Bakgrunn for vedtak.

Vedtak om samtykke til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter overfor berørte grunneiere og rettighetshavere bortsett fra reindriften

NVE står fast ved vår vurdering om at vilkårene for å gi tillatelse til samtykke til ekspropriasjon etter oreigningslova § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 overfor berørte grunneiere og rettighetshavere som berøres av kraftledningen bortsett fra reindriften, er oppfylt i denne saken. Vi kan ikke se at det er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 27.11.2024.

6. Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen fra Fosen Naturvernforening er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 28.06.2024 når det gjelder tillatelse etter energiloven til endringer i gitt anleggskonsesjon til ny 420 kV kraftledning Åfjord–Snilldal.

NVE kan ikke se at det i klagen fra Statnett er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 28.06.2024 når det gjelder avslag på søknad om samtykke til ekspropriasjon overfor reindriften i området.

NVE kan ikke se at det i klagene fra to grunneiere er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 27.11.2024 om tillatelse til samtykke til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter fra berørte grunn og rettighetshavere, bortsett fra reindriften, langs kraftledningen med tilhørende elektriske anlegg.

Klagene oversendes derfor ED til endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for Energidepartementet i elektronisk versjon, via innsynsløsningen SeDok.

Med hilsen

Inga Katrine Johansen Nordberg
Direktør

Carsten Stig Jensen
konsesjonsansvarlig

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Energidepartementet

Kopimottakerliste: